

به نام بزرگ او

درس شانزدهم / ادبیات پایه هشتم

دبیر ادبیات فارسی: مسعود سلطانی

پرنده آزادی

معنی کلمات

بیمناک : ترسناک-هراسناک

توفان : سختی و مشکلات-هیاهو-جوش و خروش

سنگدل: بی رحم

صیاد : شکارچی ، صید کننده

سیب : نماد عشق، محبت و دوستی

سرکش : سرپیچی کردن - نافرمانی کردن

صعود: بالا رفتن-اوج

سدره المنتهی : درختی در آسمان هفتم که در سوره نجم از آن یاد شده است

بعثت : برانگیخته شدن پیامبر از جانب خدا برای هدایت مردم

معنی اشعار

شعر: محمد در آغوش پدرش چونان پرنده ای بیمناک آشیان دارد از بیم دوزخ آسمان

معنی: محمد از ترس بمب ها و هواپیماها، مانند پرنده ای ترسان، در آغوش پدر جا گرفته است.

محمد چونان پرنده ای: تشبیه * دوزخ آسمان: استعاره از بمب و موشک یا هواپیماهای جنگی * پرنده و

آشیان : مراعات نظیر * دوزخ آسمان: اضافه تشبیهی * پرنده آزادی: اضافه تشبیهی

شعر: آه ای پدر، پنهان کن، پنهان بال های من در برابر این توفان ناتوان است، ناتوان در برابر این تیرگی و

آنها که در بالا در پروازند.

معنی: او با ناراحتی گفت: ای پدر مواظبم باش، من در برابر این هیاهو و نا آرامی ها ، ناتوان هستم و از هواپیما های اسرائیلی در رنج و عذابم.

تکرار: پنهان / ناتوان * توفان: استعاره از جنگ *

شعر: محمد فرشته بی پناهی است، نزدیک به تفنگ صیادی سنگدل، او در سایه خود تنهاست.

معنی: محمد همانند فرشته ی پاک ، بدون پشتیبان و تنها و بی کس است که گرفتار سربازان بی رحم اسرائیلی است.

محمد مانند فرشته: تشبیه * سنگدل: کنایه از بی رحم * صیاد: استعاره از سرباز اسرائیلی

شعر: چهره اش روشن است، چونان خورشید، قلبش سرخ و روشن است، چونان سیب

معنی: چهره اش همانند خورشید درخشان است و قلبش مانند سیب سرخ ، سرشار از روشنایی و زندگی و پاکی است.

چهره اش چونان خورشید: تشبیه (چهره: مشبه/چونان:ادات تشبیه/خورشید: مشبه به/روشن: وجه شبهه)
قلبش چونان سیب: تشبیه(قلب: مشبه/چونان: ادات تشبیه/خورشید: مشبه به/ روشن : وجه شبهه)* روشن: جناس تام(نورانی بودن و آگاه بودن)

شعر: صیادش می تواند به شکارش دیگر گونه بیندیشد. با خود بگوید: « اکنون او را رها می کنم ، تا آن گاه که بتواند فلسطینش را بی غلط تلفظ کند.»

معنی: صیاد(سرباز اسرائیلی) می تواند درباره محمد(شکارش) به شکل دیگری فکر کند. با خود بگوید اکنون او را آزاد می کنم تا زمانی که بزرگ شود....

بی غلط تلفظ کردن فلسطین : کنایه از بزرگ شدن

شعر: و فردا چون سرکشی کند/شکارش می کنم

معنی: اگر در آینده نافرمانی کند او را از بین می برم. / سرکشی کردن: کنایه از نافرمانی کردن

شعر: « محمد دوره» خونی است که از بعثت پیامبران جوشیده است. پس ای محمد، صعود کن و صعود کن تا سدره المنتهی

معنی : محمد دوره ، شهیدی است که در همان مسیری که پیامبران سفارش کرده اند ، رفته است. ای محمد با شهادت تا اوج آسمان ها، بالا بیا و به سدره المنتهی صعود کن

سدره المنتهی: مجاز از اوج آسمان ها* تلمیح: سدره المنتهی در سوره نجم از آن یاد شده است* تا سدره المنتهی صعود کن: کنایه از به شهادت رسیدن و به آسمان(بهشت) رفتن* خون : مجاز شهید *

نویسنده (پرنده آزادی)

محمود درویش: وی در فلسطین متولد شد و یکی از معروفترین شاعران عرب بود و نخستین آثار او در سن نوزده سالگی سرود.

آثار او: برگ های زیتون / عاشقی از فلسطین / آخر شب / جشن ها / گنجشک های بی بال

کودکان سنگ

معنی کلمات

مشعل : چراغ

بشارت: مزده، خبرخوش

خروشیدن : فریاد زدن

درنگ : مکث ، صبر

مزدور: کسانی که در قبال پول خیانت می کنند

ویران: نابود

غزه: شهری کوچک در فلسطین

توان: نیرو

بتازید: حمله کرد

استوار: محکم

زیتون: نماد کشور فلسطین ، صلح و آرامش

گستره: پهنه، وسعت

مهیا: آماده حاضر رخساره: سیما ، چهره ، صورت فروغ : روشنی، نورانی ، درخشان

معنی اشعار

شعر: دنیا را خیره کردند. با آنکه در دستانشان جز سنگ نبود

معنی: با آنکه تنها وسیله دفاعشان سنگ بود، مردم جهان را متعجب ساختند

دنیا: مجاز از مردم دنیا * خیره کردن: کنایه از تعجب کردن

شعر: چونان مشعل‌ها در خشیدند و چونان بشارت از راه رسیدند و ایستادگی کردند، خروشیدند و شهید شدند.

معنی: آنان مانند چراغ‌های روشن، در راه آزادی درخشیدند و مانند بشارت، خبر خوش را نوید دادند و آنقدر ایستادگی کردند و فریاد زدند تا به شهادت رسیدند.

چونان مشعل و چونان بشارت: تشبیه

شعر: آه ای لشکریان خیانت‌ها و مزدوری‌ها هر قدر هم که تاریخ درنگ کند و به زودی، کودکان سنگ، ویران‌تان خواهند کرد.

معنی: افسوس، ای سربازان خیانت‌کار، اگر مورخان، ظلم و ستم شما را ننویسند، به زودی، کودکان فلسطین که سنگ در دست دارند، شما را از بین خواهند برد.

تاریخ درنگ کند: تشخیص * تاریخ: مجاز از مورخان

شعر: ای دانش‌آموزان غزه به ما بیاموزید که چگونه سنگ در دستان کودکان حماسه می‌آفریند؟

معنی: ای دانش‌آموزان غزه به ما یاد بدهید که چگونه می‌توان با سنگ در برابر این همه سلاح اسرائیلی‌ها، حماسه و دلاوری کرد؟

شعر: ای فرزندان غزه با تمام توانتان بتازید و در راهتان استوار بمانید و در گستره نبردهاتان پیش بروید.

معنی: ای فرزندان فلسطین به دشمن حمله کنید و در این راه محکم و استوار بمانید و به جلو حرکت کنید تا پیروز شوید.

شعر: برای چیدن زیتون مهیا باشید

معنی: خودتان را آماده‌ی آزادی و رهایی کنید.

زیتون: نماد کشور فلسطین به معنی صلح و آزادی است.

شعر: در لحظه هایی که در ختان زیتون، بارور می شوند و وطنی زاده می شود در چشم ها و افقی دیگر نمایان، چهره قدس، درخشان و رخساره فلسطین پرفروغ و تابان می شود.

معنی: در لحظه هایی که صلح و آرامش بوجود می آید سرزمین دیگری بوجود می آید و زندگی دیگری دور از ظلم و ستم، آشکار می شود. و چهره ی فلسطین در صلح و آرامش بسیار درخشان و نورانی می شود.

چهره قدس و رخساره فلسطین: تشخیص

نویسنده (کودکان سنگ)

نزازقبانی: وی شاعری است که در دمشق سوریه متولد شد و اشعار مذهبی و عاشقانه او شهرت بسیاری دارد. آثار: دیوان اشعار / کودکان سنگ

دانش زبانی

صفت مبهم: صفت هایی هستند که شمار و مقدار مشخصی ندارند یعنی صفتی که باعث ابهام شود. و عبارت اند از:

« هر، همه، هیچ، فلان، بعضی، چند، چندین، دیگر، خیلی، کمی »

از نوع وابسته پیشین است که قبل از هسته یا اسم می آید.
مانند:

فلان کتاب را برداشت ← فلان (صفت مبهم) کتاب (هسته)

بعضی دانش آموزان قبول نکردند ← بعضی (صفت مبهم) دانش آموز (هسته)

هر گل زیبا ← هر (صفت مبهم) گل (هسته)

چند پروانه زیبا دیدم ← چند (صفت مبهم) پروانه (هسته)

پایان